

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תלה"מ 20-08-1122 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא אביבית נחמיאס

תובע פלוני
ע"י ב"כ עו"ד גבי אלמשעלי

נגד

נתבעת אלמונית
ע"י ב"כ עו"ד טוני פארח

פסק דין

לפני תובענה בעניין זמני שהות שהגיש האב כנגד האם, ומנגד בקשת האם להתיר לה להעתיק מגוריה עם הקטין ליישוב ****, ולרשום את בנה למסגרת של חינוך מיוחד.

תמצית העובדות הצריכות לעניין:

1. הצדדים, בני הדת היהודית, נישאו בברוקלין כדמו"י ביום *.07. וכחצי שנה לאחר מכן, עלו לישראל. מנישואין אלה נולד הקטין, ביום *.11.
2. הצדדים נפרדו בשנת 2016, לאחר שע"פ הנטען האב עזב במפתיע לארה"ב.
3. ביום 6.7.16 הגישה האם תביעה למזונות ומדור (תמ"ש 11559-06-16) וכן תביעה לזמני שהות (תמ"ש 11585-06-16).
4. בהעדר התייצבות ובהעדר כתב הגנה, ומאחר שממילא האב שהה בחו"ל, נקבע כי המשמורת על הקטין תהיה אצל אימו, וכן נפסקו מזונות הקטין. עוד נקבע כי ככל שהאב יהיה מעוניין לקבוע הסדרי שהות, יהא עליו להגיש תביעה מתאימה (פס"ד ניתן ביום 6.12.16).
5. ביום 2.8.20 הגיש האב תביעה לזמני שהות והעברת החזקה על הקטין לידיו, לאר שהליך יישוב הסכסוך לא צלח.
6. ביום 15.11.20 נקבעו זמני שהות זמניים בין הקטין לאביו, ללא לינה עד לביקור עו"ס בבית האב, לשם בדיקת טענות האם לפיהן אין בבית האב תנאים סניטריים מתאימים.
7. לטענת האב בחודשים שלפני הגשת התביעה הקטין נמצא בעיקר עמו ומגיע לאם למספר שעות, ציין כי בין הקטין לאם ישנם חילוקי דעות תמידיים והם מתקשים להסתדר ביניהם, האב דואג לכל צרכי הקטין כשבביתו נמצא כל הציוד הדרוש, ולפיכך יש לקבוע כי ביתו של האב יהיה הבית העיקרי של הקטין.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תלה"מ 20-08-1122 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

8. האם התנגדה נחרצות למבוקש, טענה כי הקטין נמצא בפועל בהחזקתה כאשר היא זו שדואגת במסירות לכלל צרכיו, חילוקי הדעות אינם אלא הצבת גבולות לשם חינוכו של הקטין, בניגוד לאב שאיננו מנסה להציב גבולות לקטין. כן טענה כי בבית האב הקטין סובל מהזנחה, אינו מטופל וטובתו מחייבת הותרתו בחזקת האם תוך קביעת זמני שהות לאב. בהמשך ההליך ציינה האם כי היא עתידה לעבור להתגורר בעיר ח' וביקשה היתר להעקת מגורי הקטין עימה.
9. הצדדים נשמעו ביום 15.11.20, וביום 29.6.21. בהתאם להסכמת הצדדים, פסק הדין ניתן לאחר שמיעת הקטין על סמך החומר הקיים בתיק וסיכומים.

המלצות התסקירים והדיווחים:

עדכון עו"ס לסדרי דין מיום 17.2.21:

10. דיווח זה הוגש לאחר ביקור בבית האב ע"י העו"ס לסדרי דין, ראש הצוות ועו"ס המשפחה.
11. מהדיווח עולה כי המשפחה מוכרת לרווחה על רקע הפנייתה לטיפול "*****". צוין כי האב מתגורר בעיר צ' במבנה לא משופץ וחצי הרוס, בקומת קרקע יש שטח גדול ובו מטבחון ושירותים ובקומה העליונה יש חדר קטן יחסית ובו מיטה זוגית שולחן וציוד בסיסי. לא צוין כי קיים במבנה מקלחת. צוינו דברי האב כי הוא מבין שאם בנו ימשיך להתגורר עמו יהיה עליו למצוא סידור מתאים יותר למגורים.
12. לדברי העו"ס הקטין נראה נינוח רגוע, מסודר ונקי דיבר בפתיחות ושיתף בחוויותיו כאשר לדבריו טוב לו אצל האב והם מסתדרים טוב ביניהם. לדברי האב הקטין לא ביקר בבית האם תקופה מסוימת אך לאחרונה האב רוצה להציע לאם כי הקטין יבקר בביתה באמצע השבוע כאשר הוא מנסה לשכנעו לכך.
13. בין ההורים אין כל תקשורת והכל מתנהל באמצעות הקטין.
14. האם נישאה בשנית ומתגוררת בצ' יחד עם בן זוגה החדש. האם מתמודדת מזה מספר שנים עם קשיים חינוכיים והתנהגותיים של הקטין והתנגדות מתמדת שלו כלפיה. ההישגים בתכנית "*****" לא נמשכו.
15. שני ההורים בעלי תפיסות חינוכיות שונות ומנוגדות ולו בעניינים בסיסיים (כגון טיפולי שיניים, מקלחות, כביסות), נושא נוסף שגורם למתח רב ביניהם הוא שימוש מופרז של הקטין בטאבלט.
16. צוין רצון האם להעתיק מגוריה לח', והתבקשה ארכה להגשת תסקיר.
17. לאחר הגשת הדיווח ניתנה החלטה כי חלק בלתי נפרד מאחריותו של האב לדאוג לקשר יציב ורציף בין הקטין לאימו, ויש לקיים ביניהם מפגשים לכל הפחות פעמיים בשבוע.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תלה"מ 20-08-1122 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

תסקיר מיום 13.6.21:

18. העו"ס ציינה כי למרות שהקטין נמצא במשמורת האם, בפועל מזה מספר חודשים הוא מתגורר עם אביו ולאחר תקופה שלא היה בקשר עמה, חודשו המפגשים וכעת מתנהלים בצורה סבירה.
19. העו"ס התרשמה מילד חביב ורציני, ששיתף בחוויות לא נעימות בבית הספר התנכלויות ובריחות מהמוסד החינוכי. הקטין ביקש להשמיע קולו בפני בית המשפט. בשיחה עימו ניכר קושי לסמוך על המבוגרים, הביע אהבה כלפי האב והיסוס כלפי האם כאשר הוא מצוי בעומס ריגשי במי מהוריו לבחור.
20. בתסקיר צוין דיווח המטפלת במרכז לבריאות הנפש, ממנו עולה כי הקטין מוכר למרפאה עקב הפרעת קשר וריכוז, לקויות למידה, בעיות התנהגות, קשיים לימודיים ורגשיים ורקע משפחתי מורכב המלווה בקשיי הסתגלות. בבדיקות פסיכיאטריות מתוארות מחשבות אובדניות של הקטין על קפיצה מגובה או מוות בהידרסות, התנהגויות ברות סיכון כגון טיפוס לגובה וקפיצה בין גגות. פגיעה בבעלי חיים ותגובות קיצוניות ואימפולסיביות הקשורים לקונפליקט בין ההורים. בבדיקה בולט עיסוק רב סביב הקונפליקט ללא עדות למצב פסיכוטי או אפקטיבי מאגירי והרושם הוא קשיי הסתגלות סביב הקונפליקט ההורי לצד ODD,ADHD המלווים במחשבות אובדניות. בטיפול המשפחתי ניכר כי אין פניות רגשית של הקטין או מי מהוריו כדי לקבל מענה, כן עולה קושי של הקטין בהבנת מקומו במשפחה, לאור כל זאת קיימת דאגה משמעותית להתפתחותו התקינה.
21. כן צויין הדו"ח החינוכי מתלמוד תורה מיום 17.4.21 ממנו עולה כי הקטין מצד אחד התחזק לימודית אולם מצד שני ישנה ירידה משמעותית ברצף ההגעה והפניות ללמידה. הקטין פחות עם מוטיבציה ורצון ללמוד כאשר בעבר היה מגיע תמיד ומאורגן על אף קשיי הקשב. מבחינה חברתית יש לו כיום חברים עמם הוא מסתדר טוב יותר אך יש לו נטייה לרצות להתערב עם ילדים שמגיע עמם לעימותים, שבדרך כלל זה מתדרדר אלימות. מבחינה רגשית הקטין עמוס רגשית, עימותים קלים עם חברים או הצוות גורמים לו להינעל בעמדה שלילית ונוקשה ולעיתים מתנהג בצורה מסוכנת. הקטין מרגיש שהוא נלחם מול העולם ומתמרן אותו, כאשר ניכר כי מוטלת אחריות כבדה מידי על כתפיים צעירות אלו. הקטין מעדיף להישאר בבית ולא להתמודד ועייף רגשית. צוין חשש מהמשך הגעתו הרציפה ללימודים, והעמדות השליליות שהוא מפתח כנגד החברה.
22. העו"ס ציינה כי עולה תמונה מדאיגה לגבי מצבו הריגשי התפקודי של הקטין כאשר הקטין מרגיש צורך להכריע במאבק כאשר עומס זה מובילו לאמירות אובדניות, ההורים מתקשים להתמודד עם המצב, העו"ס ציינה בעייתיות בתפקודם של שני ההורים מול הקטין עם זאת, שני ההורים משמעותיים ביותר בחיי הקטין וישנה חשיבות כי תינתן הגדרה של אחריות הורית משותפת.
23. לא ניתנו המלצות בעניין הסדר ההורות והעתקת מגורי הקטין, וזו הוגשה בהמשך בעקבות החלטה שניתנה.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תלה"מ 20-08-1122 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

- המלצות התסקיר מיום 5.8.21 :**
24. האם שיתפה את העו"ס כי לאחר שבנה דיבר עם בעלה והיה בעיר ח' פעמיים השתכנע הקטין להעתיק מקום מגוריו עימה לח', לדבריה שכרו בית גדול ומרווח, לקטין יהיה חדר משלו והיא תחפש עבורו מסגרת שתתן מענה לכלל צרכיו. עוד מוסיפה היא כי בנה צמוד למסך ויש חשיבות להעבירו למסגרת עם אופן לימוד לא צמוד מסך. האם תעשה כל שביכולתה על מנת לשמור על קשר עם האב כאשר לדבריה הקטין מרחם על אביו שישאר לבד.
25. האב ציין בפני העו"ס כי האם משתמשת בקטין לצרכיה ומנסה להעניש את האב באמצעותו. האב הוסיף כי בנו ברח אליו מספר פעמים מבית האם, והתנגד למעבר לח'.
26. הקטין ציין בפני העו"ס שהוא אוהב את שני הוריו אך מעדיף לעבור עם האם לח' ולבקר את אביו. הקטין לא היה בבית הספר תקופה ארוכה, ציין שהוא אוהב ספורט טבע ושחייה, ואימו הבטיחה לו שתקח אותו להחלקה עלך הקרח מדי פעם. הקטין הביע רצונו לעבור לח', אם כי ציין את הקושי שאביו יישאר לבד.
27. העו"ס התרשמה כי רצונו של הקטין וכן רצון האם להטיב עמו, תומך במעבר לח'.
28. יחד עם זאת הומלץ כי המעבר יהיה לשנה הקרובה בלבד וייבחן שוב לאחר מכן וינתנו המלצות בהתאם.
29. העו"ס המליצה על זמני השעות הבאים: פעם בשבועיים ביום חמישי האם תדאג שהקטין יגיע לבית האב בלווי מבוגר ויוחזר במוצאי שבת לבית האם בלווי מבוגר. מומלץ כי האב יגיע פעם בשבוע לביקור אחר הצהריים בעיר ח' לפי יכולתו ורצונו ובתיאום עם הקטין. כמו כן ישנה חשיבות כי האם תיצור קשר עם שירותי הרווחה בעיר ח' ותקבל עזרה למשפחה ככל שניתן ואף תעביר את הדיווחים השונים לצורך המשך טיפול בקטין.
30. יצוין כי ביום 11.08.21, ביקשה האם להתיר לה לרשום את הקטין לבית ספר לחינוך מיוחד, אולם לא צרפה החלטת של וועדה מקצועית כלשהי שנערכה בעניינו של הקטין אלא מכתב מהיועץ החינוכי של תלמוד תורה בו למד, שציין כי מצבו הנפשי של הקטין לא יציב, הוא זקוק למיטב התמיכה וחשוב למצוא עבורו מסגרת שיכולה לתת את המענה הטוב ביותר לצרכיו הרגשיים והנפשיים אחרי שנים לא פשוטות שעבר.
31. ביום 15.08.21 צרפה מכתב ממרפאת בריאות הנפש מיום 12.05.21, בו צוין כי הקטין בן להורים גרושים בקונפליקט גבוה, צוינו קשייו הלימודיים, החברתיים, ההתנהגותיים והנפשיים וצוין כי הוא מבלה את רוב יומו מול מסכים. תוארו מחשבות אובדניות, התנהגויות ברות סיכון והתדרדרות תפקודית וצוין כי ללא סיוע מתאים עלולה להיגרם פגיעה משמעותית בהתפתחותו התקינה. בין היתר הומלץ על שילובו בכיתה קטנה, בנוסף, חונכות או מועדונית אחה"צ וצוין הצורך בהמשך מעקב פסיכיאטרי וליווי הלשכה לשירותים חברתיים.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תלה"מ 20-08-1122 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

32. האב ציין כי להערכת הקטין לא יחזיק מעמד בבית האם מעבר לחודש חודשיים, ביקש להעבירו למסגרת מתאימה בצ', ומכל מקום אם יאושר המעבר הוא יערוך בירורים אשר למסגרת המתאימה (דבר שהאם לא עשתה) ויחתום על המסמכים הדרושים.

דיון והכרעה:

33. סעיף 15 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962, קובע כי –
"אפוטרופסות ההורים כוללת את החובה והזכות לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן שמירת נכסיו, ניהולם ופיתוחם; וצמודה לה הרשות להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו, והסמכות לייצגו".

34. בהמשך קובע סעיף 24 לחוק הכשרות המשפטית, כי –

"היו הורי הקטין חיים בנפרד – בין שנישואיהם אוינו, הותרו או הופקעו בין שעדיין קיימים ובין שלא נישאו – רשאים הם להסכים ביניהם על מי מהם תהיה האפוטרופסות לקטין, כולה או מקצתה, מי מהם יחזיק בקטין, ומה יהיו זכויות ההורה שלא יחזיק בקטין לבוא עמו במגע".

35. בהעדר הסכמה, קובע סעיף 25 לחוק כי -

"לא באו ההורים לידי הסכם כאמור בסעיף 24, או שבאו לידי הסכם אך ההסכם לא בוצע, רשאי בית המשפט לקבוע את העניינים האמורים בסעיף 24 כפי שייראה לו לטובת הקטין, ובלבד שילדים עד גיל 6 יהיו אצל אמם אם אין סיבות מיוחדות להורות אחרת".

36. כפי שנפסק ברמ"ש 20-06-69356 נ.ק נ' ג.ב (27.07.20) אמת המידה המנחה את בית המשפט בבואו להכריע בענייני משמורת קטין ובכלל זה קביעת מקום מגוריו היא טובת הילד. עקרון טובת הילד הוא עקרון על אשר חולש גם על כל עניין אחר שביחסי הורים וילדים והוא ניצב כעיקרון מנחה בודד בסוגיות משמורת ילדים ובכלל זה קביעת מקום מגוריהם, מבלי שיישקלו לצדו באופן עצמאי שיקולים אחרים, ובכללם הצורך ושיקולי המעבר (ר' רע"א 4575/00 פלונית נ' אלמוני פ"ד נה (2) 321, עמ' 333, בעמ' 27/06 פלוני נ' פלוני (01.05.06)). תוכנו של עקרון טובת הילד משתנה ממקרה למקרה בהתאם להקשר בו הוא נבחן. בבוחנו את טובת הילד אגב בקשת הגירה (פנימית במקרה זה) של ההורה המשמורן, יתחשב בית המשפט בין היתר בדעת הילדים, באיכות הקשר בין הילדים לבין כל אחד משני ההורים, ביכולת האובייקטיבית והסובייקטיבית לשמירה על קשר בין הילדים להורה שהמשמורת לא בידיו אם תאושר העתקת מקום המגורים ונכונות ההורה המשמורן לקיים קשר זה, במסגולות של הילדים להיקלט במקום החדש, זיקתם למקום המגורים הנוכחי וכיוצ"ב. לצד הקביעה, כי

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תלה"מ 20-08-1122 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

עקרון טובת הילדים הוא עקרון על בנוגע לענייני משמורת וקביעת מקום מגוריו של קטין נפסק עוד, כי "לרוב, שקילת טובתם של ילדים שהוריהם נפרדו אינה אלא תפיסת הרע במיעוטו מכיוון שטובת הילדים מחייבת כי יגדלו במחיצת אביהם ואמם במסגרת תא משפחתי יציב ואוהב, ואילו בפרדה של הורים כרוכה מידה של ניתוק בין אחד ההורים לילדיו... לפיכך במציאות הנוצרת לאחר פרדת ההורים על בית המשפט לקבוע הסדר משמורת המגשים במידה המרבית את אינטרס הילדים ליהנות ממסגרת יציבה במשמורתו של ההורה שנמצא מתאים יותר ועם זאת לשמור קשר בין הילדים לבין ההורה האחר. לשם הכרעה בטובת הילד במקרה מסוים על בית המשפט לערוך בחינה מדוקדקת של מכלול ההיבטים של כל אחת מהאפשרויות הקיימות, לרבות השפעתה על ההורים, ככל שהדבר עשוי להשפיע על יחסם אל הילדים (רע"א 4575/00, עמ' 330 – 331). עוד נפסק, כי "בחינת שאלת טובת הילד אינה יכולה להתבצע במנותק משאלת השפעת ההגירה על הוריו. כלומר, יש ליתן משקל לזכותו של הורה המשמורן לנהל את חייו כרצונו ולהמשיך להתפתח בהם, זאת לצד בחינת זכותו של ההורה שאינו משמורן לשמור על קשר רציף עם הילד" (ר' בעמ 27/06 פסקה 22).

37. נוכח האמור, ציין כב' סגן הנשיא שאול שוחט ברמ"ש 6935-06-20 הנ"ל, כי "ההכרעה בשאלה האם להתיר את העתקת מקום מגורי הקטין עם ההורה המשמורן, מחייבת שקילת האפשרות, כי גם אם יאסור בית המשפט את העתקת מקום המגורים של הקטין יחד עם ההורה המשמורן, לא יהיה זה מן הנמנע, כי אותו הורה יבחר להעתיק את מקום מגוריו גם בלעדי הקטין, והתוצאה היא הותרת הקטין במשמורתו של ההורה שאינו משמורן. על כן, קביעת מקום מגורי קטין על רקע שינוי במקום מגורי ההורה המשמורן, מחייבת בחינה מחדש את טובת הילד הקונקרטי בנסיבות החדשות שנוצרו בהינתן השינוי במקום מגורי ההורים, ומחייבת בחינת החלופה של העברת המשמורת על הקטין לידי ההורה שאינו משמורן וקביעת מקום המגורים עמו בהתאם, אל מול החלופה של הותרת המשמורת אצל ההורה המשמורן ואישור העתקת מקום מגורי הקטין עמו. הכרעה בין החלופות הרלבנטיות תיעשה כאמור בהתאם לעקרון טובת הילד כעקרון יחיד (ר' והשווה בע"מ 5072/10 פלוני נ' פלונית פסקה 15 (26.10.10))."

38. בחינת טובת הקטין לשם הכרעה בסוגיית העתקת מקום מגורים, מצריכה את בית המשפט להיעזר בתסקירים ובחוות דעת מומחים להם יש היכולת והכלים המתאימים לבחון את המקרה בעין מקצועית וסובייקטיבית (ר' רע"א 4575/00 פלונית נ' אלמוני, פ"ד נה (2) 321). כבר נקבע כי חוות דעת מומחים בסוגיה כה רגישה הינן בעלות משקל משמעותי במכלול הראיות ובתי המשפט נוטים לאמץ את מימצאי המומחים ומסקנותיהם, כאשר ניתן יהא לסטות מהם רק בהינתן טעמים כבדי משקל המצדיקים זאת בע"מ 3958/04 פלונית נ' פלוני (02.05.05), בג"צ 5227/97 דוד נ' בית הדין הרבני הגדול פד"י נה (1), 453 (1998)).

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תלה"מ 20-08-1122 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

39. יצויין כי קיימות בפסיקה שתי גישות לבחינת מעבר מקום מגורים של אחד מההורים ואת אופן השפעתו (לחיוב או לשלילה) על הקטינים – האחת בוחנת את מעבר הקטינים בהתאם לטובתם, בהתעלם מנסיבות מוקדמות, ואילו השנייה מכונה "גישת המעשה העשוי" ובהתאם לה במקרה של מעבר מקום מגורים יש להניח מראש שהמעבר התרחש בפועל, ועל ביהמ"ש לקבוע מהי טובת הילדים בראי ההנחה כי המעבר כבר בוצע, והיכן יהא מרכז חייהם (עמ"ש חיפה 20-05-25108 א.צ נ' ש.ג. (30.08.20)).

מן הכלל אל הפרט:

40. לאחר עיון בטענות הצדדים ובהמלצות התסקיר והדיווחים השונים ולאחר שהתרשמתי מהקטין ומהצדדים, שתי הגישות (בחינת טובת הקטין וגישת המעשה העשוי) מובילות למסקנה לפיה יש לאמץ את המלצות התסקיר ולהתיר את מעבר מגורי הקטין לח' עם אימו ושילובו במסגרת החינוך בח' וזאת מהטעמים הבאים:

41. אתחיל עם עמדתו של הקטין – בעניין זה לאחר ששמעתי את הקטין, התרשמתי מקטין בעל רגישות וקסם מיוחדים, שחוה דחייה מהסביבה וישנה חשיבות רבה לקשר שלו עם שני הוריו ולמקום יציב בחייו. התרשמתי באופן ברור מקטין שחש נטל כבד על כתפיו, חש אחריות למצוא פתרונות למצבים מורכבים אליהם נקלע במחלוקות בין הוריו והוא זקוק לטיפול רגשי ונפשי באופן מידי. התרשמתי זו עולה בקנה אחד עם הדיווחים מהמרכז לבריאות הנפש שצוינו בתסקיר ובדיווחי המרפאה לבריאות הנפש.

42. צורך אקוטי זה בטיפול בקטין אינו מתאפשר בבית האב שמביע התנגדות לטיפולים פשוטים, לרבות הגיינה בסיסית של טיפול בכינים, טיפולי שיניים, פטרת ברגליים וכיוב'.

43. בנוסף המסגרת החופשית הקיימת בבית האב מהווה מקום מפלט לכל קושי (בין אם בבית הספר ובין אם בבית האב) אינו אפשר מתן מסגרת טיפולים מהודקת לה הקטין זקוק.

44. מהחומר שהובא בפני עולה כי האב אינו פנוי רוב שעות היום, כפועל יוצא מכך הקטין נמצא לבדו שעות רבות וללא השגחה תוך שימוש מופרז במסכים.

45. לכל אלה יש להוסיף העדר תנאים הגייניים מינימאליים בבית האב, המתגורר בתנאים סניטריים בלתי אפשריים ובלתי ראויים לגדל את הקטין. האב גדל במעין חורבה, עם שירותים בלבד, ללא מקלחת ומקלח את הקטין מעת לעת בבריכה או במקוה הנמצא בסמוך למבנה בו הוא גר.

46. ר' דברי האב (עמ' 2 ש' 34-35, עמ' 3 ש' 7-8, עמ' 6 ש' 27, עמ' 7 ש' 5-1): "לשאלת בית משפט אם יש לי מקלחת בבית אני משיב שיש לי מקלחת שבורה שצריך לתקן. אני מקלח אותו או בבריכה או במקוה" בהזדמנות אחרת ציין כי "אני גר שם מלפני שנה מאז שעברתי לשם אין מקלחת. היא בקושי נותנת לי אותו, רק מתי שנוח לה. הייתה שם בריכה. אין לי שום בעיה

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תלה"מ 20-08-1122 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

- 1 להתקין שם מקלחת" אולם בהמשך ציין "אני עדיין גר בבית שבו גרתי, עדיין אין מקלחת,
- 2 תהיה מקלחת בקרוב".
- 3 47. אף ההיעדרות מהלימודים לא הוכחה ע"י האב: "כשאני הלכתי לבית הספר, היתה לי פגישה
- 4 עם הרב, היועץ והמנהלת וסיכמנו שאם חיים לא רוצה להגיע לבית הספר, אני אשכנע אותו,
- 5 ואם הוא לא רוצה לא לשלוח אותו, כי הוא מגיע לבית הספר עצבני.. לשאלת בית המשפט,
- 6 הוא הבטיח לי רוב הימים ללכת, הוא הולך יומיים בשבוע. המנהלת אמרה לי שהיא רואה את
- 7 טובת הילד אם הוא ימשיך שם, והם יסדרו לו להמשיך שם, הוא יכול ללמוד שם עד כיתה ח'"
- 8 48. על רקע דברים אלה נראה, כי מחלוקות בין הקטין בענין הגיינה מקלחות ולימודים שצוינו
- 9 בדיווחים ובתסקיר, אינן חסרות חשיבות אלא נוגעות לצרכים בסיסיים ביותר שעל הקטין
- 10 (ככל קטין בגילו), לקבל.
- 11 49. אמירתו של האב לפיה בכוונתו לעבור למבנה מגורים ראוי יותר, נותרה תלויה בחלל האויר,
- 12 והוא המשיך להתגורר באותו המקום.
- 13 50. בנוסף לכל האמור לעיל האב אינו מסוגל כלכלית לכלכל את הקטין, ואינו נושא כלל במזונות
- 14 שנפסקו: ר' דברי האם (עמ' 3 ש' 1-5, עמ' 14 ש' 8): "הוא לא משלם לי שקל מזונות. אני
- 15 סגרתי בתיק הוצל"פ כי הוא אומר לילד שאני רוצה להכניס את אבא שלו לכלא! את מבינה
- 16 למה סגרתי את התיק?! התחתנתי לפני 5 שבועות, בעלי משלם 5 אלף ₪ מזונות ומותר לו
- 17 לקבל חצי משמורת ברגע שאני עוברת דירה. הוא אומר, אם אני גר בצ' בלי עבודה ושם אני
- 18 יכולה להרוויח יותר כסף, התובע גם לא משלם לי מזונות, אני אהיה תקועה בצ'?" ובהמשך -
- 19 "הוא לא משלם לי, אני קונה לו את הבגדים, אני משלמת עבורו הכל".
- 20 51. האב לא הכחיש טענות אלה של האם: (עמ' 3 ש' 12-13, עמ' 8 ש' 20-21): "לשאלת בימ"ש אין
- 21 לי איך לשלם מזונות, אני לא משלם מזונות. אני מביא שכר לימוד מתי שהיא מוכנה
- 22 לקחת..." אני לא משלם מזונות כי אין לי כסף לשלם 2,700 ₪. ניסיתי לשלם את שכר
- 23 הלימוד ביקשתי שובר והיא לא רצתה להביא לי, מאז לא שילמתי".
- 24 52. אדגיש כי קיימות בעיות המחייבות טיפול אף בתפקודה של האם, הצבת גבולות מתן מענה
- 25 רגשי לבעיותיו ומורכבות בהתמודדות עם בני משפחה נוספים, דבר שעולה מפורשות מדיווח
- 26 המרפאה לבריאות הנפש מיום 12.05.21 כמו גם מהתסקיר, אולם בבחירת בין שני הבתים
- 27 המורכבים, ביתה של האם עדיף.
- 28 53. בנסיבות אלה אני דוחה את תביעת האב ומורה כי ביתו העיקרי של הקטין יהא ביתה של
- 29 האם.
- 30 54. עוד אדגיש כי לא ניתן לשלול מכל וכל את חששו של האב לפיו האם מנסה "לקנות" את בנו
- 31 באמצעות הבטחות שונות, וזו היתה אף תחושת משמיעת הקטין. לציין כי חלק מההבטחות
- 32 שהובטחו לקטין לאחר המעבר (כגון ביקור בהחלקה על הקרח) יכול להתממש כבר כיום, ולכן
- 33 יש בכך טעם לפגם שהאם מציגה פעילות שכזו שאיננה מצריכה מאמץ גדול, שהקטין כה חפץ
- 34 בו, כדבר התלוי במעבר המגורים לח'.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תלה"מ 1122-08-20 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

55.

אכן נראה כי מעבר המגורים ישפר את תנאי החיים של הקטין ועולה בקנה אחד עם טובתו, אולם יש לוודא כי אכן הבטחות אלה ואחרות של האם, במיוחד כאשר הן ניתנות לקטין הנמצא במצוקה נפשית קשה, בנוסף להמלצות הטיפוליות יבוצעו בפועל.
56.

הגם שהאם הסכימה להמלצות התסקיר, מאחר שהקטין זקוק ליציבות בחייו, יציבות אותה הוא חסר היום, אינני סבורה כי נכון להתנות את המעבר כמעבר על תנאי לשנה בלבד, שכן הקטין איננו חפץ המיטלטל ממקום למקום, אלא אישיות שצריכה לבנות עצמה ולהשתקם במסגרת חינוכית, טיפולית וחברתית וכלל אלה לא יתאפשרו אם יהיה מדובר במעבר מותנה לשנה.
57.

תחת זאת על לשכת הרווחה בעיריית ח' לפקח פיקוח הדוק על מצבו של הקטין, לוודא כי הטיפולים להם זקוק ניתנים לו, וכן לפקח על קיום קשר רציף עם אביו.
58.

בהקשר זה אציין כי לא התרשמתי שיש ממש בטענת האב לפיה האם מסיתה את הקטין כלפיו. טענות האם להעדר הגיינה בסיסית וסירובו של האב למתן טיפולים לקטין, היותו מקום מפלט לקטין בכל מקרה של קונפליקט יש בהן ממש ואין לראות בהם משום הסתה. לא ניתן לשלול קיומה של הסתה מצידו של האב כלפי האם.
59.

כך, למשל, ציינה האם (עמ' 2 ש' 20-21, 24-32): " בסוף אני רואה אותו 3 ימים רצוף מתלבש עם אותם בגדים, אין לו אפילו מקלחת בבית. הוא חוזר יש לו כינים, כל מיני דברים היגייניים.. התובע היה גר בבית אחר ליד הבית ספר, היום הוא גר בחורבה. בחצי שנה אחרונה זה לא היה כמו שהתובע אמר, אז אמרתי לו שני ורביעי, כי אני לא רוצה לתת לו רצוף, כי ראשון אני מקלחת אותו, וכשהוא ישן שם אז זה בלי מקלחת. אני לא מסכימה שיהיה רצוף. כל הבגדים אני קונה לו, כל הטיפולים הרגשיים אני לוקחת אותו, אפילו רופא שיניים – יש לו טיפול שורש ואבא שלו אומר לו שלא ילך כי רופאים זה הכי גרוע. כמו שאבא שלו לימד אותו, הוא נגד רופאים ונגד הכל. אני מאמינה שהרווחה יבדוק.

אני רוצה שהילד יראה את האבא. אבל בלי לישון שם, הוא לא יכול לישון בחורבה. הוא ישן אצלו כי הוא ברח. אפשר לבדוק עם מ', התקשרתי אליה באותה שניה, והם תמכו בי, מצד אחד מ' אמרה לי שזה לא טוב שאני מתיאשת ככה... " בהזדמנות אחרת ציינה (עמ' 7 ש' 30-35): " אני יודעת שרוב הימים... הניקיון על הפנים, הילד עם אותם בגדים וישן עם אותם בגדים, הרגליים שלו מסריחות, אי אפשר להריח את הרגליים, אני צריכה לרוץ איתו כי יש לו פיטריה ברגל, הוא התקשר אליי בלילה ואמר לי שכואב לו הגרון והוא רוצה שאני אקח אותו לרופא, היום הוא הגיע אליי ואמר לי שהוא לא רוצה ללכת לרופא כי אבא שלו אמר לו שהרופאים הורגים אנשים. ככה הוא מחנך אותו, אני לא רוצה שהוא יחתום על שום דבר שהילד צריך, בריאותי או חינוכי, כי הילד צריך מעקב פסיכיאטרי."
60.

לא התרשמתי שהאם מעוניינת במעבר לשם סיכול הקשר בין האב לקטין, האם מכירה בחשיבות הקשר ואף הציעה מתווה לקיום קשר כאמור לאחר המעבר: ר' דברי האם (עמ' 7 ש' , 25-30, 16-21): " הילד מוסת, הוא יודע את ההליכים המשפטיים, הוא מקליט אותי, הוא אפילו לא יודע מהו מקליט. כשהילד מדבר איתי הוא אומר לי שהוא רוצה לנסות לחדש.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תלה"מ 20-08-1122 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

- במשרד החינוך קבעו שתהיה לו סייעת צמודה וטיפול רגשי, אמרו לי שאם המשמורת תעבור אליי הם יעזרו לי למצוא מקום מתאים לבן שלי. אני חושבת כמו שבבית הספר, החינוך אומר כי יש ירידה ברצף. בחצי שנה האחרונה המצב התדרדר, כי האבא נתן לו פתח לא ללכת לבית הספר, אני כאמא עמדתי על זה שאין דבר כזה לא ללכת לבית הספר, לי יש גבולות בבית, אני הלכתי להדרכה הורית ... כבר לפני שנה החלטתי על מעבר דירה. אנחנו לקראת סיום שנת הלימודים, אני צריכה לרשום אותו בבית הספר. אני מודעת לקשר שלו עם האב, זה חשוב, אני מוכנה שבת אצלי אחת לחודש, ובשלוש השבתות שנותרו יהיה אצל האבא, יש קו אוטובוס אחד מח' לצ', אני יכולה להקפיץ אותו לתחנה, לחכות איתו באוטובוס שיעלה, ובמוצ"ש לחכות לו בתחנה כשיחזור, אני מוכנה פעם בחודש להביא אותו לצ'. אני מוכנה גם בחגים אפשר לתאם, חצי חג מגיע לי, אם זה חשוב שהוא יהיה אצלו כל החג אז בסדר. אני מבינה שחגים יהיו עם אבא שלו, אני מוכנה לתת לו". התרשמתי כי האם אכן מעוניינת בקיום קשר אולם מבקשת כי זה יהיה נטול השפעות שליליות מצידו של האב. בכל הנוגע להקלטות יצוין כי אכן בתסקיר ציננה העו"ס כי הקטין מעוניין להישמע ע"י בית המשפט ומעוניין להשמיע בפניו הקלטות.
61. סבורני כי העתקת מקום המגורים של האם, תסייע לשיפור איכות חייה לאחר שנישאה מחדש, ויש בה כדי להיטיב עם הקטין. כפי שנפסק לא אחת בעניין זה, הכרעה בנושא מעבר מגורם מגוריהם של אחד ההורים עם הקטינים היא בחירת "הרע במיעוטו". ברי כי טובת הקטין שיגדל במשפחה המתפקדת בצורה תקינה, הרמונית בתא משפחתי אחד ויציב, אולם במקרה זה המציאות שונה, ויש לקבוע מהי טובתו של הקטין במציאות שנוצרה באופן המגשים במידה המירבית את אינטרס הקטין ליהנות ממסגרת יציבה תוך אפשרות לשמירת קשר עם שני הוריו (ר' בעניין זה רע"א 4579/00 פלונית נ' אלמוני פד"י (2) 321, (2001)).
62. לא ניתן להתעלם מזכותה של האם לפתוח בפרק חדש בחייה לטובתה ולטובת בנה הקטין. יש לזכור כי רווחתה של האם תשפיע על רווחתו של הילד. בהקשר זה יצוין כי בד"כ, הרצון לעקור לעיר אחרת, או הצורך למעבר מקום המגורים, אינו של הקטין ומובן כי הדבר נובע בד"כ מהחלטות שמקבלים הוריו או מי מהם, וכבר נפסק כי אין בכך כדי לפסול את הרצון למעבר מקום המגורים, ומכל מקום לא צדקת המעבר צריכה להנחות את בית המשפט.
63. שוכנעתי כי המעבר של הקטין לח' עם אימו, תאפשר קיום קשר יציב גם עם אביו, תאפשר לאימו להמשיך בחייה לאחר שנישאה בשנית, כל זאת כאשר הישארות הקטין בבית אביו מנוגדת לטובתו.
- 30
- 31 **בנסיבות אלה אני מורה כדלקמן:**
64. ביתו העיקרי של הקטין יהא בבית אימו.
65. מתירה מעבר מגורי הקטין לח'.
66. ההורים ישתפו פעולה למציאת מסגרת חינוכית המתאימה לצרכי הקטין לאחר בירורים מתאימים שיעשו.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

תלה"מ 1122-08-20 פלוני נ' אלמונית

תיק חיצוני:

67. ניתן בזאת תוקף של פס"ד להמלצות העו"ס בעניין זמני השהות. האם תדאג להביא את הקטין
לאביו אחת לשבועיים לסופ"ש, לשם קיום זמני השהות.
68. אני רואה לנכון לעשות שימוש בסמכות שלפי סעיפים 19 ו-68 לחוק הכשרות המשפטית
והאפטרופסות, התשכ"ב – 1962 ולהסמיך את העו"ס לסדרי דין בעיריית ח' לקבוע את קיום
זמני השהייה, אופן יצירת הקשר וכל עניין אחר הנוגע לקשר בין המשיב לבין הקטין.
69. בנוסף מורה לעו"ס לסדרי דין בח' לוודא כי הקטין אכן מקבל את הטיפולים להם הוא זקוק.
70. בתום שמיעת הקטין, עמד הקטין על קיום מפגש נוסף עם המותב ואף על כתיבת מכתב.
בנסיבות אלה אני מורה לעו"ס לסדרי דין בח' לדאוג לתיאום מועד לשמיעת הקטין ע"י בית
המשפט בעוד ששה חודשים, המועד יתואם מול מזכירות בית המשפט ויתקיים בנוכחות
עו"ס יח"ס. כן מורה לעו"ס לאפשר לקטין מרחב בטוח לכתיבת המכתב ולהעברתו לידי
המותב באמצעות המזכירות. מובהר כי מכתב זה יהא חסוי מעיני הצדדים ויובא לעיוני בלבד.
71. בנוסף, אני מחייבת את שני ההורים לקבל הדרכה הורית הן לשם מתן מענה לצרכי הקטין והן
לשם שיפור התקשורת ביניהם, בהתאם להפניית העו"ס בלשכות הרווחה הרלבנטיות.
72. מאחר שהצדדים שניהם מיוצגים ע"י הלשכה לסיוע משפטי כל צד ישא בהוצאותיו.

ניתן היום, ט"ז אלול תשפ"א, 24 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.

אביבית נחמיאס, שופטת, סגנית הנשיא